

Eit blaff av raude

Ingvild Skølt

Du vil kjenne eit lite stikk

Oslo: Aschehoug, 2025

243 s.

ISBN 978-82-03-45567-4

Michael 2026; 23: 67-68

doi: 10.5617/michael.13083

Fastlege Invild Skølt i Honningsvåg debuterer som forfatter med en turnuslegeroman som setter det meste på spissen – og det med treffsikker observasjonsevne.

I boka følger vi turnuslegen Hanne gjennom sykehusåret på Granmo sykehus, «eit bitte lite sjukehus i ein lite omtalt krok av Noreg». Hun har tatt medisinstudiet ved Universitetet i Oslo, mens hun bodde hjemme hos mamma. Overgangen fra hovedstaden til Granmo er skildret med både varme og snert. For de av oss som i sin tid trakk høye turnusnummer og var så heldige å bli sendt ut i periferien, er mye gjenkjennelig. Men til tross for turnusråd, innføringsuker og obligatorisk veiledning virker det som om lite har blitt bedre på 25 år.

Dette er andre boka om turnuslegelivet fra unge debutanter det siste året. Begge jobber til alt overmål i Finnmark. Vi skal være takknemlige for at noen tar pennen fatt.

Det er utvilsomt utfordrende å være både ung lege med fersk turnuserfaring og forfatter, slik Skølt er, og samtidig balansere mellom fiksjon og virkelighet i en bok for et bredt publikum. Jeg tror mange vil finne den både interessant og spennende, men for meg ble den litt forutsigbar.

Overgangen fra studier til arbeidsliv kan være krevende for unge leger, og nettopp dette er altså kjernen i boka. Det er sjelden fagkunnskapen som svikter – men alt det andre. Studentene bør antakelig forberedes bedre på legelivet. Faren for å gjøre feil ligger som en klam hånd over dem og det i et fag hvor egentlig ingenting er hundre prosent rett.

Fortellingen er lagt til et lite lokalsykehus med bakvaktene i hjemmevaktordning der pasientene dumper inn i ujevnt tempo. Boka drives fram av korte kliniske kasuistikker, og dramatikken lar ikke vente på seg: fulminant meningitt hos en toåring og pårørende som truer med VG og spytter turnuslegen i ansiktet. Alt bidrar til å forsterke den unge legens nevrotisme og flink pike-syndrom hos en som har litt for lett for å putte fingeren i halsen.

Klinikken er lett gjenkjennelig, men forhåpentligvis tilsatt en solid por-sjon overdrivelse og forenkling. Som i så mange legeromaner er det også her plass til både romantikk og drama.

Jeg skulle ønske at Hannes fastlege fremsto som noe mer representativ for sorten enn det hun gjør (s. 114). Skølt er selv fastlege, og jeg kan ikke unngå å undre meg over hva som ligger bak fremstillingen av kollegene som så lite hjelpsomme. For det er vi vel ikke, Ingvild Skølt? Romanen ville ikke blitt dårligere av å droppe noen av overdrivelsene. Hverdagen for oss leger er spennende nok. Når sant skal sies, gir boka generelt en lite oppbyggende skildring av leger, både i og utenfor sykehus. Det eneste unntaket må være inntrykket vi får av hovedpersonen selv, som har mye å fare med, i hvert fall på det menneskelige planet.

Ingvild Skølt stikker elegant hull på en rekke oppblåste lege-egoer med sin skarpe penn. Erfarne kolleger må bidra til trygge rammer, ikke det motsatte. Hvis turnuslegen Hannes erfaringer i det hele tatt nærmer seg realisme, bør nok noen hver i kollegiet skjemmes med «eit blaff av raude».

En stor styrke i boka er det varme og presise språket, badet i vakker nynorsk. Selv om det angivelig tok fire år å skrive boka, er den lettlest og tilgjengelig både for lekfolk og kolleger. Jeg håper på en oppfølger.

Jo-Endre Midtbu
potetsalat@gmail.com

Jo-Endre Midtbu er spesialist i allmennmedisin og i anestesilogi og arbeider som fastlege ved Langnes legesenter i Tromsø.